

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESECNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratov: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Rešitev miru

Sredi največje napetosti, ki je pretekla dva tedna zajela Evropo, je imel papež Pij XI. na praznik sv. Mihaela (29. septembra) ob pol osmih zvečer govor v radiu, ki ga je svet poslušal z največjo pozornostjo. Sv. oče je z besedami, ki so se tresle ganjenosti in zaskrbljenosti zaradi stiske vseh njegovih otrok, dvignil svoj očetovski glas v obrambo miru. Pokazal je na milijone in milijone, ki živijo v veliki napetosti in v strahu sprčo nevarnosti, da ne bi izbruhnila vojna s svojim nepopisnim razdejanjem in uničevanjem. Pozval je vse kristjane k molitvi za ohranitev miru v pravici in ljubezni in prosil Boga, naj bi vsem vladarjem držav in krmarjem njihove usode navdihnil besede miru in vodil njihovo mišljenje in dejanje tako, da bi se zagotovil mir in postavil na trdno podlago pravice in evangeljskega nauka.

Na stališče moralnega načela pravičnosti se je tudi postavil predsednik Zedinjenih držav Severne Amerike, Roosevelt, ki je po Hitlerjevem ultimatu (poslednji zahtevi) Češkoslovaški, poslal 29. septembra kanclerju Hitlerju brzoglavno poslanico v imenu ameriškega naroda. V njej poudarja, da bi nova vojna prinesla človeštvu nepopisne strahote in bi pomenjala konec sedanjega družabnega ustroja na svetu. Zato želijo vsi narodi, ki jim grozi vojna, da se mir sklene pred vojno in ne šele po vojni. Sila ne rodi nobenega razpleta za bodočnost in nikdar ni v blagor človeštvu. Ker Hitlerjev odgovor na to poslanico Roosevelta ni zadovoljil, mu je Roosevelt poslal čez dva dni nov apel k miru. V tej drugi poslanici poudarja predsednik Zedinjenih držav, da je naloga vladarjev in voditeljev narodov, da vodijo narode k srečnejši bodočnosti, in sicer ne za ceno mučenja in smrti milijonov ljudi. S tem, da so se države lotile v svetovni vojni sile, ni bil dosežen mir. Zmaga in poraz sta bila enako neplodna. Ta nauk je moral izučiti svet. Grožnja z uporabo sile bi mogla dovesti do splošne vojne, zato je prav tako nekoristna kakor neupravičena. Potrebna so pogajanja, dokler se ne doseže pravilna in koristna rešitev.

Za ta pogajanja, za njih začetek in njihovo nadaljevanje po prvotnem neuspehu si je stekel prav mnogo zaslug angleški ministrski predsednik Chamberlain. Kljub svojim 70 letom je z letalom pohitel v Nemčijo na razgovor z državnim kanclerjem Hitlerjem. Ko prvi posvet ni rodil zadovoljivega sadu, je pohitel drugikrat. To pot je bilo njegovo razočaranje še večje, ker nemški narodni socializem še vedno ni v dovoljni meri popustil na zahtevah napram Češkoslovaški. Toda tudi to разо-

čaranje ni njegovega zaupanja v rešitev miru in evropske civilizacije zlomilo. V tretjič je pohitel z letalom v Nemčijo, kjer so ga v Münchenu sprejele množice z radostnimi vzkliki kot neumornega posredovalca miru. V Münchenu so na praznik sv. Mihaela (pretekli četrtek) ministrski predsedniki Anglije, Francije, Italije in Nemčije sklenili sporazum o rešitvi spora med Nemčijo in Češkoslovaško zaradi sudetskih Nemcev, spora, ki je pretil zanesiti požar evropske vojne. Največje žrtve za rešitev miru v Evropi morajo trpeti

Čehi in Slovaki. Češkoslovaški narod je v tej pretežki krizi pokazal samopremagovanje in discipliniranost, ki je je sposoben samo visoko kulturni narod. Ali bodo te izredno velike žrtve češkoslovaške države za ohranitev miru v Evropi priznale tudi velesile, ki so si prilastile pravico, da določajo o usodi tega naroda in drugih tako zvanih malih narodov v Evropi? Naj se ne bi pozabilo, da je trajni mir zagotovljen, kakor je poudaril sv. oče v svojem govoru, samo na trdni podlagi pravice in evangeljskega nauka.

Potek za Češkoslovaško odločilnih dogodkov do sporazuma.

Dogodki 27. septembra

Naša poročila o usodi Češkoslovaške smo zaključili v zadnji številki z odposlanstvom Chamberlainovega tajnika Horaca Wilsona v Berlin. Hitler je sprejel 27. septembra Wilsona skupno z angleškim poslanikom. Razgovor, kateremu so prisostvovali nemški zunanji minister Ribbentrop, maršal Göring in Göbbels, je trajal pol ure. Wilson se je vrnil v letalu iz Berlina ob 13.45 in je izročil ministrskemu predsedniku lastnoročno Hitlerjevo pismo.

Isti dan ob 20 je nagovoril Chamberlain iz svojega urada po radiu v zelo pomenljivem govoru angleško in svetovno javnost. Hitlerju v posebno svarilo je poudaril: »Anglija bo šla v vojno, če se bo prepričala, da gre za boj proti nasilju.«

Zgoraj omenjenega dne so se razpisali češkoslovaški časopisi o Hitlerjevi spomenici in o razlagi spomenice, katero je podal kancler v svojem berlinskem govoru. Iz čeških časopisnih glasov je važna trditev, da zahteva nemška spomenica za Nemčijo predele, kateri so popolnoma češki. V krajih, ki jih Hitler brezpogojno zahteva, živi 860.000 Čehov, v predelih, kjer zahteva plebiscit, pa živi 1.116.000 Čehov in samo 143.000 Nemcev.

Belgijska vlada se je sestala 27. septembra k izredni seji in je bilo sklenjeno, da se ojači belgijska vojska v mirnem času in je že štela ta dan 290.000 mož ter so bili zaseženi v vojaške namene tudi vsi avtobusi.

Kaj je bilo važnega 28. septembra

Kako je bilo vodilnim možem po vsem svetu v zadnjih dneh pred 1. oktobrom za ohranitev miru, nam pričajo razne brzoglavke, katere so bile naslovljene na Hitlerja. Predsednik Združenih držav Severne Amerike je ta dan že drugič pozval Hitlerja: 1. da morajo biti vsa nesoglasja med

Nemčijo in Češkoslovaško urejena na mirnem način; 2. da bi mogla grožnja z uporabo sile dovesti do splošne vojne. Odločitev o vojni in miru je v rokah Hitlerja.

De Valera, predsednik Irske in točasni predsednik Zveze narodov, je poslal dne 28. septembra Chamberlainu naslednjo brzoglavko: »Nič Vas naj ne straši in nič naj Vas ne odvrne od Vaših naporov za rešitev miru. Desetine milijonov nedolžnih državljanov, ki rimajo nič drug proti drugemu, pa jih gonijo drugega proti drugemu, prosijo Boga, da bi vaši naporu popeljali človeštvo iz te težke krize.«

Po omenjenih brzoglavkah so se razvijali dogodki 28. septembra z neverjetno naglico.

Francoski vladni krogi so zamislili načrt, naj se sestane pred 1. oktobrom v Münchenu na Bavarskem konferenca predstavnikov Anglije, Francije, Italije in Nemčije. Ti možje naj skušajo z zadnjimi silami, da se nemško-češki spor mirno reši. Francoski načrt je bil sporočen v London Chamberlainu. Angleški ministrski predsednik je dal navodila angleškima poslanikoma v Berlinu in Rimu, naj pridobita za sestanek v Münchenu 29. septembra Hitlerja in Mussolinija. Kakor hitro je zvedel Mussolini za novo konferenco, je z lahkoto pridobil telefonično Hitlerja za pristanek. Po Mussolinijevem posredovanju je prejel Chamberlain od Hitlerja osebno povabilo za sestanek z nemškim kanclerjem v Münchenu dne 29. septembra. Isto povabilo je poslal Hitler tudi italijanskemu ministrskemu predsedniku Mussoliniju in francoskemu ministrskemu predsedniku Daladieru.

Ko so bila razposlana povabila šefom vlad štirih velesil, je bilo 28. septembra zvečer razglašeno od francoskega ministrskega predsednika Daladiera sporočilo, da se 29. septembra sestane v Münchenu

konferenca, na kateri bodo sodelovali nemški kancler Adolf Hitler, angleški ministrski predsednik Chamberlain, francoski ministrski predsednik Daladier in italijanski ministrski predsednik Mussolini, in da je Hitler odložil mobilizacijo za 24 ur.

Za 28. septembra popoldne je sklical angleški ministrski predsednik Chamberlain spodnjo zbornico. Zbrani so bili poslanci polnoštevilno, da slišijo izjave ministrskega predsednika, kako je storila Anglija vse, da prepreči vojno. Ob priliki poročila o poteku borbe za mir je prejel Chamberlain obvestilo, da je Mussolini sledil njegovim osebnim prošnji, naj posreduje pri Hitlerju za mir in da je bil Hitler zelo dovtopen za Mussolinijevo posredovanje. Vidno ginjen je nehal Chamberlain s svojim govorom in je zapustil poslansko zbornico med navdušenim pleskanjem poslancev in z besedami: »Komu ne bo srce poskočilo veselja pri misli, da je usodna ura zopet odložena in da imamo še možnost, da rešimo mir. Upam, da me boste sedaj oprostili, da odidem in da delam dalje v nakanem smislu. Videl bom, kaj se da storiti na osnovi tega zadnjega mirovnega poskusa.« Zbornica je bila odgojena do ponedeljka, 3. oktobra.

Prihod zastopnikov štirih velesil v München

Mussolini je odpotoval na sestanek štirih v München že 28. septembra zvečer s posebnim vlakom iz Rima v spremstvu zunanjega ministra grofa Ciano. Nemški kancler Hitler se je pripeljal Mussoliniju naproti s posebnim vlakom do postaje Kufstein, dočim je Mussolinija na meji, na Brennerju, sprejel Hitlerjev namestnik Rudolf Hess. Po prisrčnem prvem srečanju in pozdravu sta obšla državnika častno četo, potem sta se pa ob navdušenem nazdravljanju prebivalstva podala k Hitlerjevemu vlakom, v katerega sta vstopila Mussolini in Ciano. V vlakom sta se predstavila Italije in Nemčije razgovarjala o programu konference. V Münchenu ju je sprejel maršal Göring. Po pregledu častne čete se je podal Mussolini na trg pred kolodvor, od koder se je napotil ob burnih pozdravih množic proti palači, katera je bila določena za sestanek.

Angleški ministrski predsednik Chamberlain je odpotoval iz Londona 29. septembra ob 8.35 zjutraj v letalu z običajnim spremstvom. Na londonskem letališču so se zbrali vsi člani vlade in poslani v Münchenu zastopanih velesil in so se poslovili od predsednika, kateri si je v sedanjem sporu toliko prizadajal, da je priberil mirno poravnavo. Chamberlainovo letalo se je dvignilo v zrak ob vzklikih ogromne množice, katera je želela šefu vlade uspešno pot v tretje v Nemčijo in srečen povratek. Chamberlain je pristal v Münchenu ob 11.57. Sprejela sta ga na letališču nemški maršal Göring ter zunanji minister Ribbentrop. Na letališču je bila zbrana častna četa z godbo, ki je ob pristanku zaigrala angleško državno himno. Ogromne množice nemškega ljudstva so bore za mir navdušeno vzklikale in ga pozdravljale.

Francoski ministrski predsednik Daladier se je pripeljal v München ob 11.20 z letalom. Pozdravil ga je ob prihodu nemški zunanji minister ter še več drugih odličnikov. Ko je Daladier obšel častno četo

in je godba odigrala francosko državno himno, je stopil v avto in se odpeljal ob navdušenem nazdravljanju ogromne množice Nemcev, ki se je iz srca razveselila prvega borca za mir, ki je ta dan prišel na nemška tla, da bi v družbi s Chamberlainom skušal odvrniti nemški narod od šibe vojske, ki se je zbirala nad njegovo glavo. Daladier se je nastanil v hotelu »Štirje letni časi«.

Češkoslovaška ni bila poklicana na konferenco ne od nemške in ne od angleške strani, vendar pa je s pristankom vseh štirih velesil odpotoval v München berlinski češkoslovaški poslanik Mastny, da bi bil na razpolago za eventualne podatke.

Državniki zbrani

Takoj po prihodu državnikov so jim ponudili v konferenčni palači mrzel obed, med katerim so izmenjali najvišji zastopniki prve medsebojne pozdrave. Ob 12.45 so pričela posvetovanja, katera so trajala do 13. Razen državnikov so bili navzoči še italijanski zunanji minister grof Ciano, francoski odposlanec Leger, nemški zunanji minister Ribbentrop in že tolikokrat omenjeni Chamberlainov tajnik Horace Wilson. Zbranim je razložil najprej Hitler svoje stališče o spornem predmetu. Za njim so govorili Chamberlain, Daladier in Mussolini. Potem so posvetovanja prekinili zaradi večerje.

Hitler je povabil Daladiera, Chamberlaina in Mussolinija na večerjo, katere so se udeležili tudi Göring, Ribbentrop, Göbels, Leger, Ciano in ostali člani iz spremstev evropskih državnikov. Pri večerji sta zavzela mesti poleg Hitlerja Mussolini na levi, Daladier pa na desni strani. Nasproti Hitlerju je sedel maršal Göring, na njegovi desnici Chamberlain, na levi pa grof Ciano. Splošno se je opazila zelo velika prijaznost Hitlerjeva napram francoskemu ministrskemu predsedniku Daladieru.

Po večerji se je konferenca ob 22 nadaljevala. Med odmorom po večerji je ministrski predsednik Chamberlain sprejel češkoslovaškega poslanika v Londonu dr. Jana Masaryka, ki je bil tudi navzoč v Münchenu, in poslanika v Berlinu dr. Mastnega. Govorili so o stališču, ki ga bo češkoslovaška vlada zavzela do monakovskega načrta.

Na konferenci so se državniki sporazumevali potom tolmačev, ker je Daladier govoril francosko, Chamberlain angleško in Hitler nemško, le Mussolini je govoril v vseh štirih jezikih, to je italijansko, angleško, francosko in nemško. Predsedoval konferenci ni nihče in je tekel razgovor na tovariški način.

Ob pol enih ponoči podpisan sporazum

Ob pol enih v noči je bil podpisan v Hitlerjevi palači osem členov obsegajoči sporazum, kateremu so posebej priložene karte s pasovi za češkoslovaško izpraznitev in nemško zasedbo sudetskega ozemlja. Državniki so po podpisu ob pol dveh ponoči zapustili palačo. Pred vhomom jih je pozdravila častna četa vojakov in med bobnanjem bobnov je bil razglašen sporazum množici nemškega naroda, ki je nestrpno čakala na ulicah izida te konference. Ko so ljudje zvedeli za ugodno rešitev in da ne bo vojne, se jih je polastilo tako navdušenje, da tega ni mogoče opisati. Pozdravljali so goste in Hitlerja in na uli-

cah je bilo tako vrvenje kot podnevi. Vzklikanje se kar ni hotelo poleči.

Mussolini se je takoj odpeljal na kolodvor ter se je odpeljal v Italijo. Chamberlain in Daladier sta se odpeljala z letali 30. septembra nazaj v svoji prestolici.

Še ponoči 30. septembra sta poletela v Prago češkoslovaška poslanika Masaryk (londonski) in Mastny (berlinski) z besedilom sporazuma med velesilami in z zemljevidom nove Češkoslovaške.

Osem točk obsegajoča pogodba

1. Izpraznitev se prične 1. oktobra.
2. Anglija, Francija in Italija so se sporazumele, da mora biti izpraznitev do dne 10. oktobra končan, da javne naprave v izpraznjenem ozemlju ne smejo biti razdejane ali poškodovane in da je češkoslovaška vlada odgovorna za sleherno poškodbo teh naprav.
3. Način izpraznitve bo podrobno določila posebna mednarodna komisija, sestavljena iz zastopnikov Nemčije, Italije, Anglije, Francije in Češkoslovaške.
4. Zasedba sudetskonemškega ozemlja po nemških četah se bo pričela po razdobjih s 1. oktobrom. Zasedba pasu, ki je na karti označen s št. I., se izvrši 1. in 2. oktobra, zasedba pasu št. II. dne 2. in 3. oktobra, pasu št. III. dne 3., 4. in 5. oktobra, zasedba pasu št. IV. pa 6. in 7. oktobra. Ostalo ozemlje pretežno nemškega značaja bo določila mednarodna komisija in ga bodo nemške čete zasedle do 10. oktobra.
5. Mednarodna komisija bo določila tudi področje, na katerem se bo izvršil plebiscit. To področje bodo zasedle mednarodne čete. Ista komisija bo določila načine, po katerih se bo izvršil plebiscit, pri čemer se bo vzel za osnovo statut o plebiscitu v Posarju. Komisija bo določila tudi dan plebiscita, ki pa ne sme biti kasneje kakor do konca novembra.
6. Končno razmejitve bo izvršil mednarodni odbor. Ta odbor bo smel priporočiti Nemčiji, Angliji, Italiji in Franciji v izjemnih primerih malenkostne spremembe strogo narodnostnih mej, ki jih bo pokazal plebiscit.
7. Prizna se poljubna pravica vsemu prebivalstvu za vselitev v ozemlje, ki bo priključeno Nemčiji in za izselitev iz tega ozemlja. Ta pravica se mora uveljaviti v šestih mesecih od dne podpisa tega dogovora. Posebna nemško-češkoslovaška komisija bo določila podrobnosti o volitvi državljanstva (opciji) in izmenjavi prebivalstva ter načelno rešila vsa vprašanja, ki bi se pojavila pri izvajanju tega posla.
8. Češkoslovaška vlada bo v štirih tednih odpustila vse sudetske Nemce iz svojih vojaških in policijskih oddelkov, prav tako bo v tem roku izpustila vse nemške politične kaznjence.

München, dne 29. septembra 1938.

Hitler, Chamberlain, Daladier, Mussolini.

Dopolnilna izjava

Zgoraj navedeni pogodbi je bila dodjana dopolnilna izjava predsednikov vlad štirih velesil, ki se nanaša na vprašanje poljske ter mažarske manjšine. Ako bi ti dve vprašanji ne bili urejeni v roku treh mesecev v sporazumu s prizadetimi vlada-mi, se bo vršil tozadevno nov sestanek šefov vlad štirih velesil.

Jamstvo za meje nove Češkoslovaške Velika Britanija in Francija sta že zamenjali po angleško-francoskem načrtu od 19. septembra nove meje Češkoslovaške proti slehernemu neizvajanemu napadu.

Kakor hitro bosta urejeni v novi Češkoslovaški vprašanji poljske in mažarske manjšine, se pridružita jamstvu mej še Nemčija ter Italija.

Po podpisu sporazuma

Po poročilih iz Prage z dne 30. septembra je češkoslovaška vlada, ko je proučila vse podrobnosti sklepov, ki so bili storjeni brez njenega sodelovanja v Münchenu in proti njeni volji, sporazum sprejela, ker pač ni imela druge izbire.

Državniki štirih v Münchenu zbranih veljeli so se vrnili v največjem zmagoslavju. Mussolinija je ob povratu v Rim prišel pozdravit kralj, Chamberlain je prejel cele gore zahvalnih brzojav, Daladier je bil deležen največjih manifestacij v počastitev, ker je odločilno sodeloval pri mirni poravnavi tolikanj nevarnega spora.

Nemške čete so 1. oktobra zjutraj vkorakale v prvi odsek severno od Passaua.

Poljske čete so zasedle ozemlje, katerega tvorijo v četverokotu mesta Katovice, Petrovice, Tješin in Bielsko. V tem ozemlju je proglašeno obsedno stanje. Poljaki so razglasili, da jih sporazum v Münchenu v ničemer ne ovira, da bi ne združili tješinskega ozemlja s poljsko državo.

Češkoslovaška vlada je 1. oktobra mirno rešila vprašanje poljske manjšine z odstopom Tješina Poljakom. Češkoslovaška vojska se je umaknila 3. oktobra s češkoslovaško-poljske meje. Zasedba tješinskega okrožja po Poljaki bo izvršena v desetih dneh.

Vodja sudetskih Nemcev Konrad Henlein je bil 2. oktobra imenovan za državnega komisarja Nemčije za sudetsko-nemške pokrajine in je neposredno podrejen Hitlerju. Istočasno je bil tudi podpisan odlok, kateri pravi, da zasedba sudetsko-nemških pokrajin po nemški vojski pomeni prevzete uprave nad temi pokrajinami.

Iz raznih držav

Važen sad sporazuma v Münchenu. Neslužben dogovor o nenapadanju med Anglijo in Nemčijo. Angleški ministrski predsednik je obiskal 30. septembra, drugi dan po podpisu sporazuma, Hitlerja v njegovem zasebnem stanovanju. Ob tej priliki sta podpisala zastopnik Anglije in Nemčije izjavo, v kateri svečano izjavljata, da oba naroda (angleški in nemški) ne bosta nič več v vojni drug proti drugemu. Vse spore bosta reševala mirno in na način,

kakor sta se ga poslužila v Münchenu dne 29. septembra. Državnika sta se obvezala, da se bosta trudila za odstranitev vseh obstoječih težav na poti k dobremu sporazumu obeh narodov.

Angleški mornariški minister odstopil. Angleški mornariški minister Duff-Cooper je odstopil, ker se ne štrinja z zunanjo politiko ministrskega predsednika Chamberlaina.

Položaj na kitajskem bojišču

Že dalje časa ni bilo nobenih poročil iz Kitajske. Šele 28. septembra se je zganil v Tokiu japonski vojni minister general Itagaki in je podal o položaju na kitajskem bojišču za prodirajoče Japonce nič kaj razveseljivo poročilo.

Proti Hankovu gre počasi zaradi deževja in kitajskih utrd

Glavni cilj celotnega gibanja japonskih čet na Kitajskem je osvojitve kitajske

prestolice Hankova, za kojega obrambo je zastavil kitajski maršal Čankajšek vse sile, da ga ne bodo pohrustali Japonci kakor zrelo hruško. O prodiranju proti Hankovu pravi japonski vojni minister tole:

Japonska vojska, ki ima za cilj Hankov, prodira s severa in na obeh bregovih reke Jangce. Oni deli japonske vojske, ki prodirajo proti Hankovu s severa, se po današnjih vesteh nahajajo v hribovitih predelih pri mestu Sinjangu, ki je oddaljen

115 milj severno od Hankova. Na tem bojišču je nastopilo hudo jesensko deževje, ki že več dni onemogoča resnejše vojne pohode, ker je uporaba motoriziranih oddelkov okrog Sinjanga onemogočena.

Nadalje priznava general Itagaki zastoj vojaških kretanj tudi v okolici utrjenega mesta Tienčičenga, ki je oddaljen samo 90 milj severno od Hankova. To mesto je v vojaškem oziru velikega pomena za približanje Hankovu s severa. Vsi dosedanji poskusi japonske vojske, da bi osvojila utrdbesni okrog Tienčičenga, so se ponesrečili. Na bojišču južno in severno od Jangceja sta obe vojski, ako se izvzamejo manjše izpremembe na severnem bregu, oddaljeni druga od druge samo tri milje. Na severnem bregu Jangceja se razvija hudo medsebojno topniško obstreljevanje. Na ostalih bojiščih je položaj nespremenjen.

Japonski zunanji minister odstopil

Japonski zunanji minister general Ugaki je 29. septembra popoldne odstopil in je prevzel začasno vodstvo zunanjih zadev predsednik vlade knez Kanoie. Ob priliki uravnavanja češkoslovaško-nemškega spora je naslovil predsednik Združenih držav Roosevelt posebno poslanico tudi na Japonsko s pozivom, naj vpliva pomirjevalno na krizo v Evropi. General Ugaki je bil za odziv Rooseveltovemu klicu, vojaška japonska stranka pa je ameriško poslanico prezrla in odbila. Zaradi tolikega nasprotja ni preostajalo Ugakiju drugega, kakor da je podal ostavko.

Po katoliškem svelu

Križi v vojašnice. V Italiji se vrši po nekaterih krajih propaganda za to, da se v vojašnicah, kjer živijo vojaki, namestijo križi. Propaganda ima lepe uspehe. V mestu Aquila je nadškof blagoslovil v navzočnosti državnih in vojaških oblasti 300 razpel, ki so namenjena vojašnicam. Razpela, ki so umetniško izdelana, so dar organizacije katoliških gospa. V svojem govoru je nadškof omenil zmago cesarja Konstantina Velikega nad poganstvom ter poudaril, da so vojaki ne samo boritelji domovine, marveč tudi borci Kristusovi, ki morejo v težkih moralnih bojih zmagati samo s pomočjo križa in Križanega.

Šola za voditelje Katoliške akcije. V Liverpoolu na Angleškem začne delovati prva šola za voditelje Katoliške akcije. Namen ji je, da vzgoji izobražene svetnjake vseh angleških škofij v voditelje katoliške

apostolske delavnosti. V večmesečnih tečajih bo nudila svojim slušateljem temeljit pouk iz bogoslovja, morale in socialnih znanosti. Ustanovljen je za to šolo poseben denarni sklad, ki bo omogočeval tudi manj premožnim osebam obiskovanje te sodobne šole.

Pravoslavni menih — katoličan. V katoliško cerkev je vstopil pravoslavni menih Teodozij Boteanu, arhimandrit (predstojnik) romunskega samostana v okolici mesta Jassy. Boteanu je prej bil menih v romunskem samostanu v meniški republiki na gori Atos (blizu Soluna v sedanji Grčiji) ter je spisal knjigo o meniškem življenju na Atosu. Bil je tudi urednik lista »Meniško življenje«. Nekaj mesecev je preživel kot gost v benediktinskem samostanu Maria-Laach na Nemškem. Sedaj je kronal svoje dolgoletno hrepenenje po resnici

in resnični Kristusovi cerkvi z vstopom v katoliško cerkev. Kot bivši pravoslavni menih hoče tudi v katoliški cerkvi ostati redovnik ter je bil sprejet kot novinec v samostan uniranih (s katoliško cerkvijo združenih) bazilijancev.

Hudiča izganjati z Belcebubom po zadržilu sv. pisma ne vodi do uspeha. Hudič se ne da izgnati, marveč drži trdno v svojih krempljih zasedeno postojanko, deležen je celo prirastka moči. Po tej metodi hoče nemški narodni socializem izgnati iz Nemčije rdečega komunističnega hudiča, pri tem pa se poslužuje boljševiskih metod. Ne da se komunističen naturalizem pregnati iz duš na drug način kot z utrjenjem krščanske vere in krščanske morale. Narodni socializem pa krščansko vero in moralo izpodkopava med nemškim ljudstvom, pred vsem med mladino. S tem ohranja stare komunistične poti med ljudstvo ter boljševizmu utira nove, kjer jih prej ni bilo. Zato je boljševizem s tako zvanim kulturnim bojem — bojem zoper